

NACRT PRIJEDLOGA PLANA GOSPODARENJA OTPADOM OPĆINE GRADAC

ZA RAZDOBLJE 2018. - 2023.

NARUČITELJ: OPĆINA GRADAC

Stjepana Radića 3

21330 Gradac

Prosinac 2017.

VEDECO team

www.vedecoteam-savjetovanja.hr

IZVODITELJ:

VEDECO TEAM

R. Matejčić 10

51000 Rijeka

tel: 051/265-965, 265-970

e-mail: info@vedecoteam-savjetovanja.hr

www.vedecoteam-savjetovanja.hr

VODITELJ IZRADE:

Dario Mančić, mag.ing.cheming.

SURADNICI NA IZRADI:

Tamara Mančić, mag.oec.

Sanja Kranjčec Bužić, mag.geol.

Dario Mančić, mag.ing.cheming.

SADRŽAJ

1. Uvod i polazne osnove	5
1.1. Uvod	5
1.2. Plan gospodarenja otpadom	8
1.3. Zakonska regulativa	9
1.3.1. Zakonska regulativa- područje OTPAD	9
1.3.2. Zakonska regulativa - područje OKOLIŠ	12
1.3.3. Zakonska regulativa - ostalo	13
1.4. Ključni pojmovi	14
2. Opis općine i županije	18
2.1. Splitsko-dalmatinska županija	18
2.2. Općina Gradac	19
3. Analiza te ocjena stanja i potreba u gospodarenju otpadom	23
3.1. Javna usluga prikupljanja miješanog i biorazgradivog komunalnog otpada	25
3.2. Odvojeno prikupljanje otpadnog papira, metala, stakla, plastike i tekstila te krupnog (glomaznog) komunalnog otpada	26
3.3. Gospodarenje otpadom u općini Gradac	28
4. Podaci o vrstama i količinama proizvedenog otpada, odvojeno sakupljenog otpada, odlaganju komunalnog i biorazgradivog otpada	33
5. Podaci o postojećim i planiranim građevinama i uređajima za gospodarenje otpadom te statusu sanacije neusklađenih odlagališta i lokacija onečišćenih otpadom	37
5.1. Postojeće građevine i uređaji	39
5.2. Planirane građevine i uređaji	39
5.3. Neusklađena odlagališta i lokacije onečišćene otpadom	41
6. Podaci o lokacijama odbačenog otpada i njihovom uklanjanju	42
7. Mjere potrebne za ostvarenje ciljeva smanjivanja ili sprječavanja nastanka otpada	45
8. Popis važnih projekata, organizacijski aspekti, izvori i visina financijskih sredstava za provedbu mjera gospodarenja otpadom	49

9. Prilozi	50
- Odluka o komunalnom redu	
- Ugovor o koncesiji za sakupljanje, odvoz i odlaganje komunalnog otpada	
- Obavijest o odvozu otpada na području Općine	
- Izvod iz obrtnog registra za Izrađivača Plana	

1. Uvod i polazne osnove

1.1. UVOD

Neodgovarajuće gospodarenje otpadom najveći je problem zaštite okoliša u Hrvatskoj. Neuređeni sustav gospodarenja otpadom negativno se odražava na sastavnice okoliša kao što su voda, zrak, more i tlo te na klimu, ljudsko zdravlje i drugi živi svijet. Osobito su ugrožene podzemne vode koje su glavni izvor zaliha pitke vode i temeljni nacionalni resurs. Potencijalno veliko štetno djelovanje može izazvati otpad (uključujući i opasni otpad) zbog mogućeg rizika za okoliš i ljudsko zdravlje.

Gospodarenje otpadom u Republici Hrvatskoj propisuje *Zakon o održivom gospodarenju otpadom* (NN 94/13, 73/17, u daljnjem tekstu: Zakon). Zakonom se utvrđuju mjere za sprječavanje ili smanjenje štetnog djelovanja otpada na ljudsko zdravlje i okoliš na način smanjenja količina otpada u nastanku i/ili proizvodnji te se uređuje gospodarenje otpadom bez uporabe rizičnih postupaka po ljudsko zdravlje i okoliš, uz korištenje vrijednih svojstava otpada. Odredbe Zakona utvrđuju sustav gospodarenja otpadom uključujući red prvenstva gospodarenja otpadom, načela, ciljeve i način gospodarenja otpadom, strateške i programske dokumente u gospodarenju otpadom, nadležnosti i obveze u gospodarenju otpadom, lokacije i građevine za gospodarenje otpadom, djelatnosti gospodarenja otpadom, prekogranični promet otpada, informacijski sustav gospodarenja otpadom te upravni i inspekcijski nadzor nad gospodarenjem otpadom.

Jedinice lokalne samouprave (JLS) su, uz jedinice područne (regionalne) samouprave (JRS), dužne na svom području osigurati uvjete i provedbu propisanih mjera gospodarenja otpadom.

Načela gospodarenja otpadom

Gospodarenje otpadom temelji se na uvažavanju načela zaštite okoliša propisanih zakonom kojim se uređuje zaštita okoliša i pravnom stečevinom Europske unije, načelima međunarodnog prava zaštite okoliša te znanstvenih spoznaja, najbolje svjetske prakse i pravila struke, a osobito na slijedećim načelima:

1. "*načelo onečišćivač plaća*" - proizvođač otpada, prethodni posjednik otpada, odnosno posjednik otpada snosi troškove mjera gospodarenja otpadom te je financijski odgovoran za provedbu sanacijskih mjera zbog štete koju je prouzročio ili bi je mogao prouzročiti otpad,
2. "*načelo blizine*" - obrada otpada mora se obavljati u najbližoj odgovarajućoj građevini ili uređaju u odnosu na mjesto nastanka otpada, uzimajući u obzir gospodarsku učinkovitost i prihvatljivost za okoliš,
3. "*načelo samodostatnosti*" - gospodarenje otpadom će se obavljati na samodostatan način omogućavajući neovisno ostvarivanje propisanih ciljeva na razini države, a uzimajući pri tom u obzir zemljopisne okolnosti ili potrebu za posebnim građevinama za posebne kategorije otpada,
4. "*načelo sljedivosti*" - utvrđivanje porijekla otpada s obzirom na proizvod, ambalažu i proizvođača tog proizvoda kao i posjed tog otpada uključujući i obradu.

Proizvođač proizvoda od kojeg nastaje otpad, odnosno proizvođač otpada snosi troškove gospodarenja tim otpadom.

Red prvenstva gospodarenja otpadom

U svrhu sprječavanja nastanka otpada te primjene propisa i politike gospodarenja otpadom primjenjuje se slijedeći red prvenstva gospodarenja otpadom:

1. sprječavanje nastanka otpada,
2. priprema za ponovnu uporabu,
3. recikliranje,
4. drugi postupci uporabe (npr. energetska uporaba),
5. zbrinjavanje otpada.

Prema redu prvenstva gospodarenja otpadom prioritet je sprječavanje nastanka otpada, slijedi priprema za ponovnu uporabu, zatim recikliranje pa drugi postupci uporabe, dok je postupak zbrinjavanja otpada, koji uključuje i odlaganje otpada, najmanje poželjan postupak gospodarenja otpadom.

Način gospodarenja otpadom

Gospodarenje otpadom se provodi na način koji ne dovodi u opasnost ljudsko zdravlje i koji ne dovodi do štetnih utjecaja na okoliš, a osobito kako bi se izbjeglo slijedeće:

1. rizik od onečišćenja mora, voda, tla i zraka te ugrožavanja biološke raznolikosti,
2. pojava neugode uzorkovane bukom i/ili mirisom,
3. štetan utjecaj na područja kulturno-povijesnih, estetskih i prirodnih vrijednosti te drugih vrijednosti koje su od posebnog interesa,
4. nastajanje eksplozije ili požara.

Gospodarenjem otpadom mora se osigurati da otpad koji preostaje nakon postupaka obrade i koji se zbrinjava odlaganjem ne predstavlja opasnost za buduće generacije.

1.2. PLAN GOSPODARENJA OTPADOM

Plan gospodarenja otpadom Republike Hrvatske, kao jedan od temeljnih nacionalnih sektorskih dokumenata, određuje i usmjerava gospodarenje otpadom te na temelju analize postojećeg stanja na području gospodarenja otpadom, ciljeva gospodarenja otpadom i ciljeva za pojedine sustave gospodarenja posebnim kategorijama otpadom, određuje mjere za unaprjeđivanje postupaka pripreme za ponovnu uporabu, recikliranje i drugih postupaka oporabe i zbrinjavanja otpada na kopnenom i morskom prostoru pod suverenitetom Republike Hrvatske, odnosno na prostoru na kojem Republika Hrvatska ostvaruje suverena prava i jurisdikciju.

Plan gospodarenja otpadom Republike Hrvatske za razdoblje 2017. do 2022. godine (NN 3/17, u daljnjem tekstu: Plan RH) usvojen je 05.01.2017..

Prema čl. 21. Zakona jedinice lokalne samouprave, odnosno Grad Zagreb, u obvezi su donijeti Plan gospodarenja otpadom (u daljnjem tekstu: Plan) za razdoblje od šest godina uz prethodno ishodaenje suglasnosti na prijedlog Plana od strane jedinice regionalne samouprave odnosno županija te nadležnog Ministarstva (Ministarstvo zaštite okoliša i energetike) i objaviti ga u svom službenom glasilu. U istom članku utvrđen je i minimalni sadržaj Plana.

U čl. 20. Zakona navedena je obveza jedinica lokalne samouprave da dostavljaju godišnje izvješće o provedbi Plana jedinici regionalne samouprave, do 31. ožujka tekuće godine za prethodnu kalendarsku godinu, te da ga objave u svom službenom glasilu.

Svrha donošenja ovog Plana gospodarenja otpadom je definiranje ciljeva, mjera i aktivnosti, kao i rokova i potrebnih financijskih sredstava za provedbu istih.

Općina Gradac je 2014.g. izradila *Plan gospodarenja otpadom za razdoblje od 2014. do 2019.g.* Isti je prihvaćen od strane Općinskog vijeća, ali nije objavljen u Službenom glasniku.

1.3. ZAKONSKA REGULATIVA

1.3.1. Zakonska regulativa - područje OTPAD

- Strategija gospodarenja otpadom Republike Hrvatske (NN 130/05)
- Odluka o donošenju Plana gospodarenja otpadom Republike Hrvatske za razdoblje 2017. do 2022. godine (NN 03/17)
- Zakon o održivom gospodarenju otpadom (NN 94/13, 73/17)
- Pravilnik o gospodarenju otpadom (NN 23/14, 51/14, 121/15, 132/15)
- Pravilnik o gospodarenju otpadom (NN 23/07, 111/07)
(Napomena: prestao važiti, osim odredbi članka 18. stavaka 2., 3. i 4. i Dodatka V, koji ostaju na snazi do dana stupanja na snagu pravilnika iz članka 51. stavka 8. Zakona)
- Uredba o graničnim prijelazima na području Republike Hrvatske preko kojih je dopušten uvoz otpada u Europsku uniju i izvoz otpada iz Europske unije (NN 6/14)
- Pravilnik o katalogu otpada (NN 90/15)
- Pravilnik o termičkoj obradi otpada (NN 75/16)
- Pravilnik o načinima i uvjetima odlaganja otpada, kategorijama i uvjetima rada za odlagališta otpada (NN 114/15)
- Pravilnik o nusproizvodima i ukidanju statusa otpada (NN 117/14)
- Pravilnik o mjerilima, postupku i načinu određivanja iznosa naknade vlasnicima nekretnina i jedinicama lokalne samouprave (NN 59/06, 109/12)
- Odluka o stavljanju izvan snage Programa izobrazbe o gospodarenju otpadom (NN 20/16)
- Uredba o gospodarenju komunalnim otpadom (NN 50/17)

Posebne kategorije otpada:

- Pravilnik o ambalaži i otpadnoj ambalaži (NN 88/15, 78/16)
- Pravilnik o ambalaži i ambalažnom otpadu (NN 97/05, 115/05, 81/08, 31/09, 156/09, 38/10, 10/11, 81/11, 126/11, 38/13, 86/13)
(Napomena: prestao važiti, osim odredbi članaka 12., 13., 14., 19.a, 20. st. 3., 20.a i članka 25. stavaka 3., 4., 5., 6., 7., 8., 9. i 10. Pravilnika koje važe do stupanja na snagu Uredbe iz članka 53. stavka 4. Zakona i sklapanja ugovora za obavljanje usluge sakupljanja otpadne ambalaže u sustavu kojim upravlja Fond, te članka 16. stavaka 3., 8., 9., 12., 13. i 14. Pravilnika koji vrijedi do

ustanove Registra iz članka 29. Pravilnika o ambalaži i otpadnoj ambalaži (NN 88/15))

- Uredba o gospodarenju otpadnom ambalažom (NN 97/15)
- Odluka o područjima sakupljanja neopasne otpadne ambalaže (NN 88/15)
- Pravilnik o gospodarenju otpadnim gumama (NN 113/16)
- Pravilnik o gospodarenju otpadnim gumama (NN 40/06, 31/09, 156/09, 111/11, 86/13)

(Napomena: prestao važiti, osim članka 11. stavka 1. i članka 15. stavka 3. i 4. Pravilnika koje su na snazi do stupanja na snagu Uredbe; članka 14.a Pravilnika koji je na snazi do sklapanja ugovora o obavljanju usluge sakupljanja i obrade otpadnih guma u sustavu kojim upravlja Fond; članka 15. stavka 1. i 2. Pravilnika koje su na snazi do sklapanja ugovora o obavljanju usluge sakupljanja otpadnih guma u sustavu kojim upravlja Fond te članka 11. stavka 4. i 5. i članka 12. stavka 1., 2., 3. i 5. Pravilnika koje su na snazi do ustanove Registra)

- Pravilnik o gospodarenju otpadnim vozilima (NN 125/15, 90/16)
- Pravilnik o gospodarenju otpadnim vozilima (NN 136/06, 31/09, 156/09, 53/12, 86/13, 91/13)

(Napomena: prestao važiti stupanjem na snagu Pravilnika o gospodarenju otpadnim vozilima („Narodne novine“, br. 125/15), osim odredbi članka 21. i članka 28. stavaka 1., 2., 3., 4. i 5. te članka 29. stavaka 2. i 3. koje važe do sklapanja ugovora o obavljanju usluge sakupljanja otpadnih vozila u sustavu kojim upravlja Fond i donošenja odluke iz članka 16. stavka 5. Pravilnika o gospodarenju otpadnim vozilima (NN 125/15))

- Uredba o gospodarenju otpadnim vozilima (NN 112/15)
- Odluka o izmjenama naknada u sustavima gospodarenja otpadnim vozilima i otpadnim gumama (NN 40/15)
- Pravilnik o gospodarenju otpadnim uljima (NN 124/06, 121/08, 31/09, 156/09, 91/11, 45/12, 86/13)
- Odluka o izmjeni naknade u sustavu gospodarenja otpadnim uljima (NN 95/15)
- Pravilnik o baterijama i akumulatorima i otpadnim baterijama i akumulatorima (NN 111/15)
- Pravilnik o gospodarenju otpadnim baterijama i akumulatorima (NN 133/06, 31/09, 156/09, 45/12, 86/13)

(Napomena: Prestao važiti, osim odredbi članka 18. stavka 2. alineje 2. i stavka 3. ovoga Pravilnika koje važe do stupanja na snagu Uredbe iz članka 53. stavka 4. Zakona i sklapanja ugovora za obavljanje usluge sakupljanja otpadnih prijenosnih baterija i akumulatora u sustavu kojim upravlja Fond, te članka 15. stavaka 3. i 4., članka 15.a stavaka 3. i 5. i članka 16. stavaka 2. i 3. ovoga Pravilnika koji vrijede do uspostave Registra iz članka 25. toga Pravilnika)

- Uredba o gospodarenju otpadnim baterijama i akumulatorima (NN 105/15)
- Pravilnik o građevnom otpadu i otpadu koji sadrži azbest (NN 69/16)
- Pravilnik o gospodarenju medicinskim otpadom (NN 50/15)
- Pravilnik o gospodarenju otpadnom električnom i elektroničkom opremom (NN 42/14 , 48/14 , 107/14, 139/14)
- Pravilnik o gospodarenju otpadnim električnim i elektroničkim uređajima i opremom (NN 74/07, 133/08, 31/09, 156/09, 143/12, 86/13)

(Napomena: prestao važiti, osim odredbi članka 4. točke 11., 12., 13. i 14., članka 16., 17., 18., 18.a, 19., 20. i članka 21. stavka 1., 2. i 3., te Dodatka V. koji važe do stupanja na snagu Uredbe iz članka 53. stavka 4. Zakona i sklapanja novih ugovora za obavljanje usluge sakupljanja i obrade EE otpada u sustavu kojim upravlja Fond, sukladno Zakonu)

- Pravilnik o gospodarenju muljem iz uređaja za pročišćavanje otpadnih voda kada se mulj koristi u poljoprivredi (NN 38/08)
- Pravilnik o gospodarenju otpadom iz proizvodnje titan-dioksida (NN 117/14)
- Pravilnik o gospodarenju polikloriranim bifenilima i polikloriranim terfenilima (NN 103/14)
- Pravilnik o gospodarenju otpadom od istraživanja i eksploatacije mineralnih sirovina (NN 128/08)
- Pravilnik o gospodarenju otpadnim tekstilom i otpadnom obućom (NN 99/15)
- Naputak o glomaznom otpadu (NN 79/15)

Akti Europske unije:

- Uredba (EZ) br. 1013/2006 Europskog parlamenta i Vijeća od 14. lipnja 2006. o pošiljkama otpada (Konsolidirana verzija) Uredba Komisije (EZ) br. 1418/2007 od 29. studenoga 2007. o izvozu određenog otpada namijenjenog za uporabu navedenog u Prilogu III. ili III.A Uredbi (EZ) br. 1013/2006 Europskog parlamenta i Vijeća u određene zemlje na koje

se ne primjenjuje Odluka OECD-a o kontroli prekograničnog kretanja otpada (Konsolidirana verzija)

- Provedbena uredba Komisije (EU) 2016/1245 od 28. srpnja 2016. o utvrđivanju preliminarne korelacijske tablice između oznaka kombinirane nomenklature predviđenih u Uredbi Vijeća (EEZ) br. 2658/87 i unosa otpada navedenih u prilogima III., IV. i V. Uredbi (EZ) br. 1013/2006 Europskog parlamenta i Vijeća o pošiljkama otpada (SL L 204, 19.7.2016)

Međunarodni ugovori:

- Konvencija o nadzoru prekograničnog prometa opasnog otpada i njegovu odlaganju (Basel, 1992., NN – Međunarodni ugovori 3/94)

1.3.2. Zakonska regulativa - područje OKOLIŠ

- Strategija održivog razvitka Republike Hrvatske (NN 30/09)
- Nacionalni plan djelovanja na okoliš (NN 46/02)
- Zakon o zaštiti okoliša (NN 80/13, 78/15)
- Plan intervencija u zaštiti okoliša (NN 82/99, 86/99, 12/01)
- Uredba o informiranju i sudjelovanju javnosti i zainteresirane javnosti u pitanjima zaštite okoliša (NN 64/08)
- Uredba o informacijskom sustavu zaštite okoliša (NN 68/08)
- Uredba o strateškoj procjeni utjecaja strategije, plana i programa na okoliš (NN 3/17)
- Pravilnik o mjerama otklanjanja štete u okolišu i sanacijskim programima (NN 145/08)
- Uredba o procjeni utjecaja zahvata na okoliš (NN 61/14, 3/17)
- Pravilnik o registru onečišćavanja okoliša (87/15)
- Uredba o odgovornosti za štete u okolišu (NN 31/17)
- Uredba o okolišnoj dozvoli (NN 8/14)
- Odluka o objavljivanju pravila o državnim potporama za zaštitu okoliša (NN 154/08)

Popis međunarodnih ugovora:

- Konvencija o procjeni utjecaja na okoliš preko državnih granica (Espoo, 1991., NN – Međunarodni ugovori 6/96)
- Protokol o strateškoj procjeni okoliša (Kijev, 2003., NN – Međunarodni ugovori 7/09)
- Konvencija o europskim krajobrazima (Firenze, 2000., NN - Međunarodni ugovori 12/02)
- Konvencija o pristupu informacijama, sudjelovanju javnosti u odlučivanju i pristupu pravosuđu u pitanjima okoliša (Aarhus, 1998., NN – Međunarodni ugovori 1/07)
- Zakon o potvrđivanju Izmjene i dopune Konvencije o procjeni utjecaja na okoliš preko državnih granica, Sofija 27. veljače 2001. i Izmjene i dopune Konvencije o procjeni utjecaja na okoliš preko državnih granica (Cavtat, 2004.); NN – Međunarodni ugovori 7/08, 1/09

1.3.3. Zakonska regulativa - ostalo

- Zakon o komunalnom gospodarstvu (NN 36/95, 70/97, 128/99, 57/00, 129/00, 59/01, 26/03, 82/04, 110/04, 178/04, 38/09, 79/09, 153/09, 49/11, 84/11, 90/11, 144/12, 94/13, 153/13, 147/14, 36/15)
- Zakon o prijevozu opasnih tvari (NN 79/07)

1.4. KLJUČNI POJMOVI

»**biootpad**« je biološki razgradiv otpad iz vrtova i parkova, hrana i kuhinjski otpad iz kućanstava, restorana, ugostiteljskih i maloprodajnih objekata i slični otpad iz proizvodnje prehrambenih proizvoda;

»**biorazgradivi komunalni otpad**« je otpad nastao u kućanstvu i otpad koji je po prirodi i sastavu sličan otpadu iz kućanstva, osim proizvodnog otpada i otpada iz poljoprivrede, šumarstva, a koji u svom sastavu sadrži biološki razgradiv otpad;

»**biološki razgradivi otpad**« je otpad koji se može razgraditi biološkim aerobnim ili anaerobnim postupkom;

»**centar za gospodarenje otpadom (CGO)**« je sklop više međusobno funkcionalno i/ili tehnološki povezanih građevina i uređaja za obradu komunalnog otpada; može se sastojati od:

- centra za ponovnu uporabu
- reciklažnog dvorišta
- reciklažnog dvorišta za građevinski otpad
- postrojenja za sortiranje odvojeno prikupljenog otpada (sortirnica) i
- postrojenja za biološku obradu odvojeno prikupljenog biootpada,
- postrojenja/opreme za mehaničku obradu neiskoristivog krupnog (glomaznog) otpada,
- postrojenja za mehaničko biološku obradu miješanog komunalnog otpada,
- odlagališne plohe za odlaganje građevinskog otpada koji sadrži azbest
- odlagališne plohe za odlaganje prethodno obrađenog neopasnog otpada;

»**građevina za gospodarenje otpadom**« je građevina za sakupljanje otpada (skladište otpada, pretovarna stanica i reciklažno dvorište), građevina za obradu otpada i centar za gospodarenje otpadom; ne smatra se građevinom za gospodarenje otpadom građevina druge namjene u kojoj se obavlja djelatnost uporabe otpada;

»**građevni otpad**« je otpad nastao prilikom gradnje građevina, rekonstrukcije, uklanjanja i održavanja postojećih građevina, te otpad nastao od iskopanog materijala, koji se ne može bez prethodne uporabe koristiti za građenje građevine zbog kojeg građenja je nastao;

»**inertni otpad**« je otpad koji ne podliježe značajnim fizikalnim, kemijskim i/ili biološkim promjenama;

»**krupni (glomazni) komunalni otpad**« je predmet ili tvar koju je zbog zapremine i/ili mase neprikladno prikupljati u sklopu usluge prikupljanja miješanog komunalnog otpada;

»**komunalni otpad**« je otpad nastao u kućanstvu i otpad koji je po prirodi i sastavu sličan otpadu iz kućanstva, osim proizvodnog otpada i otpada iz poljoprivrede i šumarstva;

»**miješani komunalni otpad**« je otpad iz kućanstava i otpad iz trgovina, industrije i iz ustanova koji je po svojstvima i sastavu sličan otpadu iz kućanstava, iz kojeg posebnim postupkom nisu izdvojeni pojedini materijali (kao što je papir, staklo i dr.);

»**neopasni otpad**« je otpad koji ne posjeduje niti jedno od opasnih svojstava iz Priloga Uredbe (EU) br. 1357/2014;

»**odlagalište otpada**« je građevina namijenjena odlaganju otpada na površinu ili pod zemlju (podzemno odlagalište),

»**odvojeno sakupljanje**« je sakupljanje otpada na način da se otpad odvaja prema njegovoj vrsti i svojstvima kako bi se olakšala obrada i sačuvala vrijedna svojstva otpada;

»**opasni otpad**« je otpad koji posjeduje jedno ili više opasnih svojstava iz Priloga Uredbe (EU) br. 1357/2014;

»**otpad**« je svaka tvar ili predmet koje posjednik odbacuje, namjerava ili mora odbaciti;

»**posebne kategorije otpada**« su biootpad, otpadni tekstil i obuća, otpadna ambalaža, otpadne gume, otpadna ulja, otpadne baterije i akumulatori, otpadna vozila, otpad koji sadrži azbest, medicinski otpad, otpadni električni i elektronički uređaji i oprema, otpadni brodovi, morski otpad, građevni otpad, otpadni mulj iz uređaja za pročišćavanje otpadnih voda, otpad iz proizvodnje titan dioksida, otpadni poliklorirani bifenili i poliklorirani terfenili;

»**postrojenje za sortiranje odvojeno prikupljenog otpada (sortirnica)**« je građevina za gospodarenje otpadom namijenjena razvrstavanju, mehaničkoj obradi i skladištenju odvojeno prikupljenog komunalnog otpada;

»**postupci gospodarenja otpadom**« su: sakupljanje otpada, interventno sakupljanje otpada, priprema za ponovnu uporabu, priprema prije uporabe i zbrinjavanja, postupci uporabe i zbrinjavanja, trgovanje otpadom, posredovanje u gospodarenju otpadom, prijevoz otpada, energetska uporaba određenog otpada, sakupljanje otpada u reciklažno dvorište i privremeno skladištenje vlastitog proizvodnog otpada;

»**problematični otpad**« je opasni otpad koji uobičajeno nastaje u kućanstvu te opasni otpad koji je po svojstvima, sastavu i količini usporediv s opasnim otpadom koji uobičajeno nastaje u kućanstvu pri čemu se problematičnim otpadom smatra sve dok se nalazi kod proizvođača tog otpada;

»**proizvodni otpad**« je otpad koji nastaje u proizvodnom procesu u industriji, obrtu i drugim procesima, osim ostataka iz proizvodnog procesa koji se koriste u proizvodnom procesu istog proizvođača;

»**proizvođač otpada**« je svaka osoba čijom aktivnošću nastaje otpad i/ili koja prethodnom obradom, miješanjem ili drugim postupkom mijenja sastav ili svojstva otpada;

»**reciklažni centar**« je sklop građevina i uređaja za sakupljanje i obradu komunalnog otpada; može se sastojati od:

- centra za ponovnu uporabu,
- reciklažnog dvorišta,
- reciklažnog dvorišta za građevni otpad,
- postrojenja za sortiranje odvojeno prikupljenog otpada (sortirnica) i
- postrojenja za biološku obradu odvojeno prikupljenog biootpada;

»**reciklažno dvorište**« je nadzirani ograđeni prostor namijenjen odvojenom prikupljanju i privremenom skladištenju manjih količina posebnih vrsta otpada;

»**mobilno reciklažno dvorište**« je mobilna jedinica, pokretna tehnička jedinica koja nije građevina ili dio građevine, a služi odvojenom prikupljanju i skladištenju manjih količina posebnih vrsta otpada;

»**reciklažno dvorište za građevni otpad**« je građevina namijenjena razvrstavanju, mehaničkoj obradi i privremenom skladištenju građevnog otpada;

»**recikliranje**« je svaki postupak uporabe, uključujući ponovnu preradu organskog materijala, kojim se otpadni materijali prerađuju u proizvode,

materijale ili tvari za izvornu ili drugu svrhu osim uporabe otpada u energetske svrhe, odnosno prerade u materijal koji se koristi kao gorivo ili materijal za zatrpavanje;

»**sakupljanje otpada**« je prikupljanje otpada, uključujući prethodno razvrstavanje otpada i skladištenje otpada u svrhu prijevoza na obradu;

»**skladištenje otpada**« je privremeni smještaj otpada u skladištu najduže do godinu dana;

»**sprječavanje nastanka otpada**« su mjere poduzete prije nego li je tvar, materijal ili proizvod postao otpad, a kojima se smanjuju količine otpada, uključujući ponovnu uporabu proizvoda ili produženje životnog vijeka proizvoda, štetan učinak otpada na okoliš i zdravlje ljudi ili sadržaj štetnih tvari u materijalima i proizvodima;

»**vlasnik otpada**« je osoba koja je nositelj materijalnih i drugih prava i obveza u vezi otpada.

2. Opis općine i županije

Općina Gradac predstavlja najjužniju općinu splitsko-dalmatinske županije i jednu od najvećih teritorijalnih jedinica makarskog primorja. Snažno okrenuta turizmu, općina Gradac simbolizira svojevrsna istočna vrata srednje Dalmacije, odnosno izlaz prema ušću Neretve i dalje, prema dubrovačkom primorju i samom gradu Dubrovniku.

2.1. SPLITSKO-DALMATINSKA ŽUPANIJA

Splitsko-dalmatinska županija, čije je administrativno središte grad Split, smjestila se na središnjem dijelu Jadranske obale. Županija se proteže od Vrlike na sjeveru do najudaljenijeg hrvatskog otoka Palagruže na jugu te od Marine na zapadu do Vrgorca na istoku. Na sjeveru graniči sa susjednom Republikom Bosnom i Hercegovinom, na istoku s Dubrovačko-neretvanskom županijom, a na jugu se prostire do granice teritorijalnog mora Republike Hrvatske. Prostorno je najveća od dvadeset i jedne županije RH.

Područje Županije prostire se na 14.106,40 km² površine, od čega na površinu mora otpada 9.576,40 km² (30,8% morske površine RH), dok na površinu kopna otpada 4.523,64 km² (8% površine RH). Najveći dio površine zauzima zaobalje (59,88%), dok najmanji udio površine otpada na otoke (19%).

Zaobalje, u kontinentalnom dijelu županije, ispresijecano je planinama koje se pružaju paralelno s obalom što otežava povezivanje ovog područja s kontinentalnim prostorima. Zbog nepovoljnog geografskog položaja, kraj je rijetko nastanjen i ekonomski siromašan.

Priobalje čini uski pojas uz more između planinskih lanaca i mora. To je područje visoko urbanizirano i ekonomski razvijenije u odnosu na zaobalje.

Otočno područje Županije sastoji se od 74 otoka i 57 hridi i grebena. Veličinom i naseljenošću izdvaja se 5 otoka: Čiovo, Šolta, Brač, Hvar i Vis. Naseljeno je još 6 otoka: Veli Drvenik, Mali Drvenik, Sv. Klement, Šćedro, Biševo i Sv. Andrija. Otoci su slabo nastanjeni, zbog trajne emigracije stanovnika, no ekonomski su razvijeniji od zaobalja.

Položaj i reljef

U geografskom smislu, pored svoje pripadnosti makarskom priobalju, prostor općine Gradac dio je podbiokovskog područja. Izrazito mediteranski kraj uokviren je Biokovom s plodnim flišnim zonama koje čine blago iskošenu ravan, koja je najšira kod Gradca oko 1 - 1,5 km. Općina se uklapa u cjeloviti niz makarskih primorskih sela u potezu od Brela do povijesne granice Makarskog primorja na Sladincu na Baćini. Samo naselje Gradac nadomak je brojnim prirodnim ljepotama i različitostima: Baćinska jezera (8 km), delta rijeke Neretve (15 km), Park prirode Biokovo s najvišim vrhom u Hrvatskoj (1.762 m) s uređenim i obilježenim pješačkim stazama kroz maslinike i netaknutu prirodu, te 12 km uređenih biciklističkih staza.

Prostor pripada kraškom području, gdje se masiv Biokova i Rilića spušta u obliku strmih golih klisurina, prema moru, ispod kojih se proteže pojas zelenih borovih šuma. Maslinici, kilometarske šljunčane plaže, modro more te blaga mediteranska klima čine osnovna obilježja ovog prostora. Vrlo specifična struktura reljefa kao i sastav tla razdijelila je ukupni prostor Općine na područja obuhvaćena različitim vrstama šumske vegetacije. Tako je na priobalnom pojasu prisutan kultivirani krajolik na kojem su prirodne biljne zajednice isčeznule, a zamijenile su ih umjetno podignute šume alepskog i crnog bora, koje imaju isključivo ekološku, estetsku i turističko rekreacijsku vrijednost. Glavne biljne i šumske zajednice područja, zbog dugotrajne izloženosti utjecaju čovjeka, posebno intenzivnom stočarenju i drvarenju, danas nalazimo samo po vrtačama u višim planinskim zonama.

Zahvaljujući brojnim siparima i bujičnim naplavinama uz more nastala su poznata žala i plaže Makarske rivijere.

Karakteristike tla

Karakteristična morfologija prostora podbiokovlja je u velikoj mjeri utjecala na dosadašnji rast urbane strukture odnosno naselja uz obalu, pa samim time i naselja općine Gradac. Planinski masivi te djelomično i primorske padine, većinom izgrađene od karbonatnih stijena u čijem sastavu prevladavaju vapnenci, osim površinskih krških oblika (grižine ili škrape, ponikve, uvale i okršene doline) skrivaju i brojne endokrške forme - jame i špilje, koje do danas nisu dovoljno istražene.

Specifičnosti područja na kojem se nalazi Općina Gradac su:

- Gorski hrbat Rilić - s predloženom kategorijom Park prirode odnosno regionalni park, u strukturnom pogledu, dio je tektonske jedinice Biokovo od njegova SZ pa do krajnjeg JI dijela kod Ploča,
- Zjatva - jama bez dna (tzv „bezdana“) koja se nalazi iznad Zaostroga i predstavlja geološki fenomen s predloženom kategorijom – spomenik prirode.

Pod hidrološko-hidrografskim osobinama područje općine Gradac spada u vapnenački krški prostor. Na tom prostoru nema većih nadzemnih tokova jer atmosferska voda ponire u dubinske slojeve, gdje na kontaktu fliša i vapnenca, te drugih manje propusnih stijena, u uskom primorskom pojasu, izbijaju manji izvori. Uporedo s ovim izvorima javljaju se izvori i u samom moru na cijelom području.

Važno je naglasiti da cijelo područje Općine leži na tektonski vrlo nestabilnom tlu i pripada potresnoj zoni VIII/IX stupnja po Mercallijevoj skali. Velike je promjene u životu cijelog makarskog primorja prouzročio niz (58) potresa od 07. do 22.01.1962. godine, u kojem su znatno oštećena sela na padinama Biokova pa se stanovništvo doselilo na obalu. Tako su nastajala nova naselja okrenuta turističkom privređivanju, dok su stara sela ostala napuštena i izložena propadanju.

Gospodarstvo

Na području Općine su razvijene tradicionalne grane poput poljoprivredne proizvodnje vezane uz zdravu hranu i maslinarstvo, iako je malo vrijednog zemljišta za poljoprivrednu proizvodnju, a površine zemljišta su male i usitnjene, te ribarenje. Najvažniji prirodni potencijal područja predstavlja more i to kao osnova za razvoj turizma i rekreacije, te izvor hrane.

Turizam i ugostiteljstvo je vrlo razvijeno i turistička zajednica Gradca okuplja na stotine malih iznajmljivača, pretežno orijentiranih tržištu susjedne BiH, koji tradicionalno posjećuju ovaj dio jadranske obale. Rivijera Gradac je u ovom trenutku četvrta najveća destinacija u našoj županiji, sa preko 700.000 noćenja u sezoni te desetak hotela, tridesetak restorana i pedesetak caffè barova.

Područja ekološke mreže

Na području općine Gradac nema područja zaštićenog temeljem Zakona o zaštiti prirode (NN 80/13).

Na području Općine nalaze se područje očuvanja ekološke mreže značajno za vrste i stanišne tipove (POVS) HR 3000131 Uvale Vira donja i Vira gornja, te područje očuvanja značajno za ptice (POP) HR 1000030 Biokovo i Rilić, sve sukladno Uredbi o ekološkoj mreži (NN 124/13, 105/15).

3. Analiza te ocjena stanja i potreba u gospodarenju otpadom

Sukladno čl. 28. Zakona, jedinice lokalne samouprave dužne su:

1. na svom području osigurati:
 - javnu uslugu prikupljanja miješanog komunalnog otpada i biorazgradivog komunalnog otpada,
 - odvojeno prikupljanje otpadnog papira, metala, stakla, plastike i tekstila te krupnog (glomaznog) komunalnog otpada,
 - sprječavanje odbacivanja otpada na način suprotan Zakonu te uklanjanje tako odbačenog otpada,
 - provedbu Plana gospodarenja otpadom Republike Hrvatske,
 - donošenje i provedbu Plana,
 - provođenje izobrazno - informativne aktivnosti na svom području i
 - mogućnost provedbe akcija prikupljanja otpada;
2. sudjelovati u sustavima sakupljanja posebnih kategorija otpada sukladno propisu kojim se uređuje gospodarenje posebnom kategorijom otpada;
3. osigurati provedbu obveze iz točke 1. na kvalitetan, postojan i ekonomski učinkovit način u skladu s načelima održivog razvoja, zaštite okoliša i gospodarenja otpadom osiguravajući pri tom javnost rada.

Više jedinica lokalne samouprave mogu sporazumno osigurati zajedničko ispunjenje jedne ili više obveza iz točke 1..

25.05.2017. Vlada RH donijela je *Uredbu o gospodarenju komunalnim otpadom* (u daljnjem tekstu: Uredba), čiji je cilj uspostava javnog, kvalitetnog, postojanog i ekonomski učinkovitog sustava sakupljanja komunalnog otpada u svim jedinicama lokalne samouprave, u skladu s načelima održivog razvoja, zaštite okoliša, gospodarenja otpadom i zaštitom javnog interesa. Uredba je stupila na snagu 01.11.2017.g..

Svrha sustava sakupljanja komunalnog otpada je osiguranje mogućnosti korištenja javne usluge prikupljanja miješanog komunalnog otpada i biorazgradivog komunalnog otpada te poticanje proizvođača otpada i posjednika otpada da odvojeno predaju otpad, kako bi se smanjila količina miješanog komunalnog otpada koji nastaje, smanjio udio biorazgradivog komunalnog otpada u nastalom miješanom komunalnom otpadu, povećale

količine i ispunila obveza Republike Hrvatske da osigura odvojeno sakupljanje i recikliranje otpadnog papira, otpadnog metala, otpadne plastike i otpadnog stakla, uključivo i otpad koji se svrstava u posebne kategorije otpada čije gospodarenje je uređeno posebnim propisima, te time smanjila količina otpada koji se zbrinjava odlaganjem.

Temeljem ocjene postojećeg stanja u gospodarenju otpadom i obveza koje Republika Hrvatska mora postići sukladno EU i nacionalnom zakonodavstvu, Planom RH definirani su slijedeći ciljevi koji se moraju dostići do 2022. g., u odnosu na 2015.g.:

Cilj 1. Unaprijediti sustav gospodarenja komunalnim otpadom

Cilj 1.1. Smanjiti ukupnu količinu proizvedenog otpada za 5%

Cilj 1.2. Odvojeno prikupiti 60% mase proizvedenog komunalnog otpada (provenstveno papir, staklo, plastika, metal, biootpad i dr.)

Cilj 1.3. Odvojeno prikupiti 40% mase proizvedenog biootpada koji je sastavni dio komunalnog otpada

Cilj 1.4. Odložiti na odlagališta manje od 25% mase proizvedenog komunalnog otpada

Cilj 2. Unaprijediti sustav gospodarenja posebnim kategorijama otpada

Cilj 2.1. Odvojeno prikupiti 75% mase proizvedenog građevnog otpada

Cilj 2.2. Uspostaviti sustav gospodarenja otpadnim muljem iz uređaja za pročišćavanje otpadnih voda

Cilj 2.3. Unaprijediti sustav gospodarenja otpadnom ambalažom

Cilj 2.4. Uspostaviti sustav gospodarenja morskim otpadom

Cilj 2.5. Uspostaviti sustav gospodarenja otpadnim brodovima, podrtinama i potonulim stvarima na morskom dnu

Cilj 2.6. Unaprijediti sustav gospodarenja ostalim posebnim kategorijama otpada

Cilj 3. Unaprijediti sustav gospodarenja opasnim otpadom

Cilj 4. Sanirati lokacije onečišćene otpadom

Cilj 5. Kontinuirano provoditi izobrazno-informativne aktivnosti

Cilj 6. Unaprijediti informacijski sustav gospodarenja otpadom

Cilj 7. Unaprijediti nadzor nad gospodarenjem otpadom

Cilj 8. Unaprijediti upravne postupke u gospodarenju otpadom.

Postizanje navedenih ciljeva planirano je provedbom mjera odnosno važnijih projekata, koji će biti navedeni dalje u ovom Planu. Ispunjenje ciljeva postići će se provedbom mjera te provedbom odredbi Zakona i pripadajućih podzakonskih akata.

3.1. JAVNA USLUGA PRIKUPLJANJA MIJEŠANOG I BIORAZGRADIVOG KOMUNALNOG OTPADA

Javna usluga prikupljanja miješanog komunalnog otpada i prikupljanja biorazgradivog komunalnog otpada (u daljnjem tekstu: javna usluga) podrazumijeva prikupljanje tog otpada na određenom području pružanja usluge putem spremnika od pojedinih korisnika i prijevoz tog otpada do ovlaštene osobe za obradu tog otpada. Javnu uslugu pruža davatelj javne usluge prikupljanja miješanog komunalnog otpada, odnosno davatelj javne usluge prikupljanja biorazgradivog komunalnog otpada.

Javnu uslugu mogu obavljati:

- trgovačko društvo u većinskom vlasništvu jedinice lokalne samouprave,
- javna ustanova koju osniva jedinica lokalne samouprave,
- pravna i fizička osoba na temelju ugovora o koncesiji.

Odluku o dodjeli obavljanja javne usluge, odnosno odluku o davanju koncesije, donosi predstavničko tijelo jedinice lokalne samouprave te je dostavlja nadležnom Ministarstvu.

Korisnik javne usluge na području pružanja javne usluge je vlasnik nekretnine, odnosno vlasnik posebnog dijela nekretnine i korisnik nekretnine, odnosno posebnog dijela nekretnine kada je vlasnik nekretnine, odnosno posebnog dijela nekretnine obvezu plaćanja ugovorom prenio na tog korisnika i o tome obavijestio davatelja usluge. Više korisnika mogu na zahtjev, sukladno međusobnom sporazumu, zajednički nastupati prema davatelju javne usluge.

Predstavničko tijelo jedinice lokalne samouprave donosi odluku o načinu pružanja javne usluge, koja treba sadržavati podatke definirane u čl. 30. Zakona i čl. 4 Uredbe. Po donošenju navedene odluke predstavničko tijelo jedinice lokalne samouprave dužno je istu bez odlaganja dostaviti Ministarstvu

i objaviti u službenom glasilu i na mrežnim stranicama jedinice lokalne samouprave.

Sukladno čl. 5. Uredbe:

- korisniku javne usluge mora biti osigurana mogućnost odvojene predaje otpada na njegovom obračunskom mjestu i korištenjem reciklažnog dvorišta, mobilnog reciklažnog dvorišta te spremnika postavljenog na javnoj površini i odvozom glomaznog otpada,
- odvojena primopredaja miješanog komunalnog otpada i biorazgradivog komunalnog otpada obavlja se putem spremnika kod korisnika usluge, na način da se otpadni papir i karton prikuplja odvojeno od biootpada.

Sukladno čl. 56 Zakona jedinica lokalne samouprave dužna je osigurati odvojeno prikupljanje biootpada sa ciljem kompostiranja, digestije ili energetske oporabe biootpada.

3.2. ODVOJENO PRIKUPLJANJE OTPADNOG PAPIRA, METALA, STAKLA, PLASTIKE I TEKSTILA TE KRUPNOG (GLOMAZNOG) KOMUNALNOG OTPADA

Prema čl. 35. Zakona jedinica lokalne samouprave izvršava obvezu odvojenog prikupljanja problematičnog otpada, otpadnog papira, metala, stakla, plastike i tekstila te krupnog (glomaznog) komunalnog otpada na način da osigura:

- funkcioniranje jednog ili više reciklažnih dvorišta, odnosno mobilne jedinice na svom području,
- postavljanje odgovarajućeg broja i vrsta spremnika za odvojeno sakupljanje problematičnog otpada, otpadnog papira, metala, stakla, plastike i tekstila, koji nisu obuhvaćeni sustavom gospodarenja posebnom kategorijom otpada, na javnoj površini,
- obavješćavanje kućanstava o lokaciji i izmjeni lokacije reciklažnog dvorišta, mobilne jedinice i spremnika za odvojeno sakupljanje problematičnog otpada, otpadnog papira, metala, stakla, plastike i tekstila,
- uslugu prijevoza krupnog (glomaznog) komunalnog otpada na zahtjev korisnika usluge.

Prema čl. 5. Uredbe, u okviru sustava sakupljanja komunalnog otpada pružaju se bez naknade za korisnika usluge slijedeće usluge povezane s javnom uslugom:

1. sakupljanje reciklabilnog komunalnog otpada na lokaciji obračunskog mjesta korisnika usluge,
2. sakupljanje otpadnog papira, metala, plastike, stakla i tekstila putem spremnika postavljenih na javnoj površini,
3. sakupljanje glomaznog otpada u reciklažnom dvorištu, mobilnom reciklažnom dvorištu i jednom godišnje na lokaciji obračunskog mjesta korisnika usluge,
4. sakupljanje otpada određenog posebnim propisom koji uređuje gospodarenje otpadom u reciklažnom dvorištu odnosno mobilnom reciklažnom dvorištu.

Jedinica lokalne samouprave:

- koja ima 1.500 stanovnika ili manje, a nije osigurala funkcioniranje reciklažnog dvorišta, dužna je osigurati funkcioniranje istog na svojem području posredstvom mobilne jedinice koja se u smislu ovoga Zakona smatra reciklažnim dvorištem,
- koja ima više od 1.500 stanovnika dužna je osigurati funkcioniranje najmanje jednog reciklažnog dvorišta i još po jedno na svakih idućih 25.000 stanovnika na svojem području,
- koja ima više od 100.000 stanovnika dužna je osigurati funkcioniranje najmanje četiri reciklažna dvorišta i još po jedno na svakih idućih 30.000 stanovnika na svojem području,
- dužna je u naseljima u kojima se ne nalazi reciklažno dvorište osigurati funkcioniranje istog posredstvom mobilne jedinice koja se u smislu ovoga Zakona smatra reciklažnim dvorištem.

U Planu RH navedeno je da je primjenom Zakona zamijećeno da se kriterij broja stanovnika koji određuje obvezu osiguranja najmanje jednog reciklažnog dvorišta može povećati na 3.000 stanovnika, zbog smanjenja operativnih troškova JLS-a, a da se ne ugrozi ispunjenje cilja. Radi ispunjenja ove obveze predlaže se uvesti mogućnost da se susjedne JLS mogu udružiti u korištenju jednog reciklažnog dvorišta.

Jedinica lokalne samouprave dužna je osigurati da prostorni razmještaj reciklažnih dvorišta, odnosno način rada mobilne jedinice omogućava pristupačno korištenje istih svim stanovnicima područja za koje su uspostavljena reciklažna dvorišta, odnosno mobilne jedinice.

Prema čl. 8. Uredbe jedinica lokalne samouprave i davatelj javne usluge dužni su na svojoj mrežnoj stranici objaviti i ažurno održavati popis koji sadrži slijedeće informacije:

- lokacije mobilnih reciklažnih dvorišta po naseljima,
- lokacije spremnika za odvojeno sakupljanje komunalnog otpada i
- područja u kojima se spremnici za odvojeno sakupljanje komunalnog otpada izravno ustupaju korisniku usluge.

Jedinica lokalne samouprave koja nije na svom području osigurala funkcioniranje reciklažnog dvorišta, dužna je osigurati odvojeno sakupljanje komunalnog otpada putem mobilnog reciklažnog dvorišta najmanje jednom svaka tri mjeseca u svakom naselju.

Jedinica lokalne samouprave koja je na svom području osigurala funkcioniranje reciklažnog dvorišta, dužna je osigurati odvojeno sakupljanje komunalnog otpada putem mobilnog reciklažnog dvorišta najmanje jednom svaka četiri mjeseca u svakom naselju, izuzevši naselje u kojem se nalazi reciklažno dvorište.

3.3. GOSPODARENJE OTPADOM U OPĆINI GRADAC

Trenutno je, vezano za djelatnosti skupljanja i odvoza komunalnog otpada na području općine Gradac, na snazi Odluka o komunalnom redu (Službeni glasnik Općine Gradac, br. 03/2014.).

Općinsko vijeće Općine Gradac će u skorom roku (najkasnije do 01.02.2018.) donijeti Odluku o načinu pružanja javne usluge, sukladno čl. 30. Zakona i čl. 4. Uredbe.

Na području Općine miješani komunalni otpad se sakuplja i odvozi organizirano. Dana 12.01.2017.g. sklopljen je Ugovor o koncesiji za sakupljanje, odvoz i odlaganje komunalnog otpada s područja Općine Gradac, s tvrtkom

KOMUNALNO ODRŽAVANJE d.o.o., Ploče. Ugovor o koncesiji vrijedi do 12.01.2021.g.. Koncesionar uredno izvršava obveze iz navedenog ugovora.

Ugovorom je definirana slijedeća dinamika i način sakupljanja i odvoza otpada:

- sakupljanje i odvoz komunalnog otpada tijekom ljetnog perioda (15.06.-15.09.) - svaki dan,
- sakupljanje i odvoz komunalnog otpada tijekom 5. i 10. mjeseca - tri puta tjedno (ponedjeljkom, srijedom i petkom),
- sakupljanje i odvoz komunalnog otpada u preostalom periodu - dva puta tjedno (ponedjeljkom i petkom);
- odvoz glomaznog otpada - najmanje dva puta mjesečno; obavijest o rasporedu odvoza objavljuje koncesionar; otpad se odlaže pred svako domaćinstvo u dogovorene termine, a odvoz se ne naplaćuje; glomazni otpad se ne odvozi u ljetnom periodu;
- odvoz sekundarnih sirovina - periodično (prema potrebi), putem odgovarajućih posuda zapremine 1.100 l postavljenih na zelenim otocima (od 2016.g.) na lokacijama: Gradac (3), Drvenik (2), Zaostrog (1), Podaca (1) i Brist (1); na svakoj od tih lokacija nalaze se spremnici za papir, PET ambalažu i staklo, te po jedan spremnik za tekstil u Drveniku i Gradcu;
- odvoz kartonske ambalaže od poslovnih objekata - preuzima se posebno (prema potrebi), u točno određenom vremenu, prema uputama isporučitelja usluge.

Na području Općine se do sada dio miješanog komunalnog otpada sakupljao putem posuda zapremine 120 L (naselje Drvenik), a dio kontejnerima zapremine 1.100 L (sva naselja Općine i hotelski objekti). Navedene posude su vlasništvo građana, dok su kontejneri u vlasništvu Općine. Kontejneri za sakupljanje komunalnog otpada iz turističkih objekata su vlasništvo objekata.

Kontejneri kapaciteta 5.000 L za skupljanje glomaznog otpada, koji su također vlasništvo Općine, dostavljaju se na određene lokacije na području Općine prema potrebi, uz prethodnu najavu.

Općinski načelnik je 31.10.2017.g. izdao Obavijest o odvozu otpada na području Općine u kojoj stoji da će Općina Gradac postepeno, do 01.02.2018.g., prijeći na sustav kućanskih posuda (kanti) te da će se iz upotrebe izbacivati kontejneri. U razdoblju od 01.12.2017. do 01.02.2018.g. ova izmjena provoditi će

se kao pilot-projekt u Drveniku, iz razloga što je od svih mjesta najbolje prometno uređen (široke ulice), zato što već postoji veliki broj kućanstava koja imaju svoje privatne kante (oko 320), te zbog toga što se u Drveniku nalazi najmanji broj kontejnera (njih 10-ak) koje treba ukloniti. Svako kućanstvo će morati imati posudu za prikupljanje komunalnog otpada i posudu za reciklažni otpad (staklo, plastiku i papir). Za svako kućanstvo Općina Gradac će u suradnji s KOMUNALNIM ODRŽAVANJEM d.o.o. osigurati dodatne posude, a za ona kućanstva koja trenutno nisu opremljena niti jednom posudom, osigurat će obje. Projekt obuhvaća i sve vlasnike kuća za odmor. Hotelski objekti će i dalje koristiti kontejnere. Također, radi postepenog prilagođavanja, s danom 01.12.2017. će se ukloniti kontejneri na sljedećim lokacijama u ostatku općine: Gradac – Jadranska, kraj hotela Labineca; Gradac – Šetalište dr. Nike Andrijaševića, pokraj Đure Salaja; Brist – Litnoga, magistrala; Podaca – magistrala, iznad ordinacije dr. Štule i Zaostrog - Bilaje.

Općina će radi što boljeg upoznavanja stanovništva s odredbama Uredbe, odnosno izmjenama u načinu pružanja usluge odvoza komunalnog otpada, u svakom naselju organizirati sastanak s mještanima, uz prisustvo predstavnika koncesionara.

Uslugom skupljanja i odvoza komunalnog otpada obuhvaćena su sva naselja i sva domaćinstva Općine.

Tablica 1: Pregled broja i vrste korisnika usluge odvoza komunalnog otpada

NASELJE	VRSTA I BROJ KORISNIKA		
	STALNI	SEZONSKI	VIKENDAŠI
Brist	129	316	187
Gradac	365	703	338
Podaca	157	552	395
Zaostrog	103	262	159
Drvenik	164	337	173
UKUPNO	918	2170	1252

Izvor: Komunalno održavanje d.o.o., Ploče

Ukupan broj izdanih računa u gospodarskom sektoru na području općine Gradac iznosi 42 izvan sezone i 195 u sezoni. Za 14 turističkih objekata obračun se vrši prema broju praznjenja posuda.

Općina Gradac je 2010.g. osnovala Vlastiti komunalni pogon sa zadaćama čišćenja i održavanja javnih površina, nerazvrstanih cesta i objekata u posjedu/vlasništvu Općine, održavanja i upravljanja grobljima te održavanja reda u luci Gradac i naplati lučkih pristojbi. Komunalni pogon Općine surađuje s koncesionarom u saniranju onečišćenih lokacija te skupljanju i odvozu otpada. Odvoz glomaznog otpada ne se odvija tijekom turističke sezone, ali Vlastiti pogon Općine izlazi u susret starijim osobama i ljudima koji ne borave na području Općine tijekom cijele godine, te se na njihov poziv i u dogovoru s njima, bez naknade, odvozi granje i ostali otpad.

Koncesionar sakupljeni komunalni otpad s područja Općine odlaže na odlagalištu Lovornik kod Ploča, u Dubrovačko-neretvanskoj županiji.

Kućno kompostiranje

Kako bi se spriječilo odlaganje biootpada na odlagališta otpada i doprinijelo ostvarenju ostalih ciljeva gospodarenja otpadom potrebno je potaknuti građane na kompostiranje. Cilj je postići da kućanstva odvajaju biootpad od ostalog kućnog (komunalnog) otpada odlaganjem u spremnike za biootpad te da kompostiranjem u vlastitim komposterima ili u vlastitom vrtu smanje ukupnu količinu proizvedenog otpada. Ova mjera je lakše provediva u ruralnim područjima, odnosno predgrađima urbanih sredina s većim brojem samostalnih stambenih jedinica s okućnicom.

Na području općine Gradac biootpad se trenutno ne odvozi zasebno od komunalnog otpada. Sakupljanje i odvoz biootpada (grane od orezivanja maslinika i voćnjaka, otpad od orezivanja živice i sl.) je prema potrebi, a troškove skupljanja i odvoza biootpada financira sama Općina.

Općina Gradac ima u planu, kao pilot projekt, nabavu 50-ak kompostera koji bi se bez naknade ustupili zainteresiranim građanima. U sklopu projekta provest će se i anketa, na temelju koje će se odrediti konačni broj potrebnih kompostera.

Građevni otpad i otpad koji sadrži azbest

Sukladno čl. 59. Zakona zbrinjavanje otpada koji sadrži azbest koji je nastao tijekom izvođenja radova gradnje, rekonstrukcije, održavanja ili uklanjanja građevine ili dijela građevine obavlja se na posebno izgrađenim plohamu odlagališta i neusklađenih odlagališta – kazetama za zbrinjavanje azbesta. Jedinice regionalne samouprave dužne su u dokumentima prostornog uređenja odrediti lokaciju kazete za zbrinjavanje azbesta.

Prema *Pravilniku o građevnom otpadu i otpadu koji sadrži azbest* (NN 69/16) obveze jedinice lokalne samouprave su:

- sudjelovati u sustavu sakupljanja građevnog i azbestnog otpada,
- na svom području u prostornim planovima odrediti dostatan broj lokacija odnosno najmanje jednu odgovarajuću zonu u kojoj se može izgraditi reciklažno dvorište za građevni otpad te obavljati djelatnosti sakupljanja, oporabe i zbrinjavanja građevnog otpada sukladno Zakonu.

Na području općine Gradac ne postoje lokacije za zbrinjavanje građevnog otpada niti otpada koji sadrži azbest. Otpad koji sadrži azbest stanovnici Općine mogu zbrinuti putem ovlaštenog koncesionara za zbrinjavanje ove vrste otpada. Ovaj otpad konačno se zbrinjava na odlagalištu Lovornik kod Ploča, na kojemu je izgrađena kazeta za odlaganje istog.

Prema dogovoru Općine i koncesionara, svako domaćinstvo jednom godišnje ima pravo na besplatan dovoz spremnika za odlaganje građevnog otpada od strane koncesionara, uz uvjet da redovito podmiruje račune. U slučaju manjih količina građevnog otpada, stanovnicima Općine je omogućeno preuzimanje otpada od strane Vlastitog komunalnog pogona.

Jedinica lokalne samouprave dužna je od vlasnika odnosno korisnika građevina u kojima se nalazi azbest pribaviti podatke o lokaciji građevine, procjeni količine, vrste i statusu materijala za kojeg je izvjesno da će postati azbestni otpad te ih dostaviti Fondu za zaštite okoliša i energetske učinkovitost.

Općina Gradac će ovu aktivnost provesti u skorom roku, a najkasnije do 01.02.2018..

4. Podaci o vrstama i količinama proizvedenog otpada, odvojeno sakupljenog otpada, odlaganju komunalnog i biorazgradivog otpada

Pregled sakupljenih količina komunalnog otpada na području općine Gradac u zadnje 4 godine, prema vrstama, vidljiv je u slijedećoj tablici.

Tablica 2: Pregled sakupljenih količina otpada za razdoblje 2013.-2016.g.

R. BR.	VRSTA OTPADA	SAKUPLJENA KOLIČINA OTPADA / t				INDEKS 2016/2015
		2013.	2014.	2015.	2016.	
1.	Miješani komunalni otpad	2.479,50	2.223,90	2.297,55	2.114,99	0,921
2.	Glomazni otpad	56	79,3	86,5	72,9	0,843
3.	Papir i karton	-	-	-	4,59	-
4.	Plastična ambalaža	5,42	4,66	5,22	1,64	0,314
5.	Staklo	8,75	6,48	10,36	3,53	0,341
6.	Metal	0,406	0,38	0,55	1,10	2,000
7.	Odbačena oprema koja sadrži klorofluorouglikide	-	0,05	-	-	-
8.	Odbačena električna i elektronička oprema	-	0,76	-	-	-
	UKUPNO	2.550,08	2.315,52	2.400,18	2.198,75	0,916

Izvor: AZO – Godišnja Izvešća o komunalnom otpadu

Količine navedene u tablici 2. za pojedine vrste komunalnog otpada (papira, stakla, plastike i metala) uključuju i količine prijavljene od gospodarskih subjekata koji su u sustavu odvojenog sakupljanja pojedinih vrsta otpada ili je otpad skupljen putem drugih sakupljača otpada.

Tablica 3. Pregled količina otpada sakupljenih sa „zelenih otoka“

SAKUPLJENA KOLIČINA OTPADA / t		
VRSTA OTPADA	2016.	I - X 2017.
Papir i karton	4,59	2,92
Staklo	1,80	-
Plastika	0,94	1,11

Izvor: Komunalno održavanje d.o.o., Ploče

„Zeleni otoci“ su na području Općine postavljeni tek 2016. g., te se shodno tome ovi otpadi nisu skupljali u ranijem radoblju.

S obzirom na odličnu pokrivenost stanovništva uslugom odvoza komunalnog otpada, količine sakupljenog otpada moguće je promatrati i kao količine proizvedenog otpada.

Smanjenje ukupno sakupljenih količina komunalnog otpada kroz godine u promatranom periodu posljedica su prvenstveno pada broja stanovnika na području Općine, kao i smanjene kupovne moći stanovništva uslijed slabe gospodarske situacije. S obzirom na smanjenje količina sakupljenog komunalnog otpada za 8,4% u 2016.g. u odnosu na 2015.g., postignut je znatan doprinos ostvarenju Cilja 1.1. Plana gospodarenja otpadom RH (Smanjiti ukupnu količinu proizvedenog otpada za 5%). Dodatno smanjenje proizvedenih količina komunalnog otpada moguće je ostvariti kroz provedbu izobrazno-informativnih aktivnosti te provedbom mjere kućnog kompostiranja.

Prema navedenim podacima, na prostoru općine Gradac odvojeno se prikuplja tek oko 4% od ukupne količine sakupljenog komunalnog otpada, dok se ostatak (miješani komunalni otpad) predaje na odlaganje. Pregled udjela pojedinih vrsta otpada sakupljenih na području Općine u razdoblju 2013. - 2016.g. prikazan je tablično kako slijedi:

Tablica 4: Udio pojedinih vrsta sakupljenog otpada za razdoblje 2013.- 2016.g.

R.BR.	VRSTA OTPADA	UDIO U 2013.G./ %	UDIO U 2014.G./ %	UDIO U 2015.G./ %	UDIO U 2016.G./ %
1.	Miješani komunalni otpad	97,24	96,08	95,73	96,19
2.	Glomazni otpad	2,19	3,42	3,60	3,32
3.	Papir i karton	-	-	-	0,21
4.	Plastična ambalaža	0,21	0,20	0,22	0,07
5.	Staklo	0,34	0,28	0,43	0,16
6.	Metal	0,02	0,02	0,02	0,05
	UKUPNO	100,00	100,00	100,00	100,00

Uzevši u obzir vrlo mali udio odvojeno sakupljenog otpada na području općine Gradac, potrebno je uložiti veće napore u svrhu postizanja znatnijeg doprinosa ostvarenju Cilja 1.2. Plana RH (Odvojeno prikupiti 60% mase proizvedenog komunalnog otpada). Osjetnije povećanje moguće je ostvariti kroz nabavu mobilnog reciklažnog dvorišta, provedbu izobrazno-informativnih aktivnosti te osiguranjem kvalitetnije/dodatne usluge odvoza otpada od strane koncesionara (odvoz biootpada, dodatne lokacije za „zelene otoke“ i dr.).

Količine pojedinih sastavnica sakupljenog miješanog komunalnog otpada moguće je procijeniti koristeći podatke o procijenjenom sastavu miješanog komunalnog otpada u Republici Hrvatskoj u 2015.g. iz Plana RH.

Tablica 5: Procijenjeni sastav miješanog komunalnog otpada u 2016.g.

R.BR.	VRSTA OTPADA	UDIO U UKUPNOJ KOLIČINI RH u 2015 / %	PROCIJENJENA KOLIČINA u 2016 / t
1.	Metal	2,1	44,42
2.	Drvo	1,0	21,15
3.	Tekstil / odjeća	3,7	78,26
4.	Papir i karton	23,2	490,68
5.	Staklo	3,7	78,26
6.	Plastika	22,9	484,33
7.	Guma	0,2	4,23
8.	Koža / kosti	0,5	10,58
9.	Kuhinjski otpad	30,9	653,52
10.	Vrtni otpad	5,7	120,55
11.	Ostali otpad (zemlja, prašina, pijesak, nedefinirano)	6,1	129,01
	UKUPNO	100,0	2.114,99

Biorazgradivi komunalni otpad se na području ove općine trenutno ne sakuplja odvojeno, već se može promatrati kao sastavni dio miješanog komunalnog otpada (sastavnice drvo, papir, biorazgradivi tekstil, vrtni otpad i sl.). Proizvodnja biorazgradivog komunalnog otpada je u 2015.g. u Republici Hrvatskoj iznosila 250 kg po stanovniku. Uzimajući u obzir podatak da je udio biorazgradivog otpada u miješanom komunalnom otpadu oko 65%, sakupljena količina biorazgradivog komunalnog otpada na području općine Gradac u 2016.g. iznosila je 1.374,7 t, odnosno oko 422 kg po stanovniku. Količina navedenog otpada po stanovniku je znatno veća od državnog prosjeka radi velikog broja turista i povremenih stanovnika Općine (tzv. „vikendaši“).

Doprinos ostvarenju Cilja 1.3. Plana RH (Odvojeno prikupiti 40% mase proizvedenog biootpada koji je sastavni dio komunalnog otpada) moguć je provedbom mjere kućnog kompostiranja, kao i osiguranjem dodatne usluge zasebnog sakupljanja biootpada od strane koncesionara.

5. Podaci o postojećim i planiranim građevinama i uređajima za gospodarenje otpadom te statusu sanacije neusklađenih odlagališta i lokacija onečišćenih otpadom

Kategorije građevina koje uključuju i postrojenja za gospodarenje otpadom u smislu planiranja u dokumentima prostornog uređenja (lokacije) su:

1. građevine od državnog značaja:

- centar za gospodarenje otpadom,
- spalionica otpada,
- odlagalište opasnog otpada,

2. građevine od regionalnog značaja:

- reciklažni centri,
- sortirnice,
- postrojenja za biološku (aerobnu i anaerobnu) obradu otpada,
- građevine za obradu opasnog i neopasnog otpada, osim onih od državnog značaja,
- odlagalište neopasnog otpada uključujući i odlagalište s kazetom za zbrinjavanje građevnog otpada koji sadrži azbest,
- odlagalište inertnog otpada,

3. građevine od lokalnog značaja:

- centri za ponovnu uporabu,
- reciklažna dvorišta,
- ostale građevine za sakupljanje i obradu otpada koje nisu od državnog i regionalnog značaja.

Kriteriji za određivanje lokacija i kapaciteta novih građevina i postrojenja

Osnovni kriteriji koji se odnose na odabir i definiranje lokacija građevina za gospodarenje otpadom moraju uzimati u obzir osnovne činjenice koje su značajne za planiranje navedenih građevina u okviru više-kriterijske analize: kategorija građevina, pedologija, geomorfologija, hidrološke i hidrogeološke značajke lokacije, zaštita voda, zaštita šuma, udaljenost od naseljenih područja, odnos prema građevinskim područjima naselja, prometna povezanost

(cestovna, željeznička), razvijenost infrastrukture uzimajući u obzir mogućnosti plasiranja proizvoda koji nastaju kao rezultat gospodarenja otpadom (GIO, toplinska i električna energija, kompost i sl.).

Određivanje lokacija građevina za gospodarenje otpadom zasniva se na uvažavanju načela zaštite okoliša i gospodarenja otpadom definiranih pozitivnim propisima iz navedenog područja, znanstvenih spoznaja, najbolje svjetske prakse i pravila struke te financijsko-ekonomskog aspekta.

Gospodarenje otpadom u građevinama druge namjene, u kojima se obavlja ili je moguće obavljati djelatnost uporabe otpada, a koje se ne smatraju građevinom za gospodarenje otpadom, potrebno je također koristiti u sustavu gospodarenja otpadom.

Točan broj i lokacija pojedinih građevina, postrojenja kao i odabir kapaciteta, tehničko-tehnoloških rješenja i ostalih parametara koji su važni za pojedini projekt ovise o rezultatima studija, elaborata i drugih odgovarajućih dokumenata koji se izrađuju u sklopu ili za potrebe tih projekata, pri čemu se mora poštivati red prvenstva gospodarenja otpadom, kao i drugi zahtjevi ovisno o uvjetima financiranja (propisi o dodjelama državnih potpora i dr.). Potrebno je također kontinuirano analizirati i revidirati kapacitete i broj građevina i postrojenja potrebnih u sustavu gospodarenja otpadom u odnosu na njihov značaj i potrebe.

Opći tehnički zahtjevi za građevine i postrojenja

Opći tehnički zahtjevi za građevine i postrojenja za gospodarenje otpadom definirani su u propisima koji uređuju gradnju sukladno propisanim temeljnim zahtjevima za građevinu i posebnim propisima o gospodarenju otpadom koji uređuju osnovne tehničke i tehnološke uvjete za gospodarenje otpadom koji se odnose na građevine i postrojenja.

Građevine i postrojenja za gospodarenje otpadom čiji rad podliježe uvjetima i izdavanju okolišne dozvole trebaju biti u skladu sa zahtjevima najbolje raspoloživih tehnika (NRT) – obvezujuće tehnike i tehnologije koje se primjenjuju pri projektiranju, gradnji, održavanju, uporabi i stavljanju izvan uporabe takve građevine, uključujući i granične vrijednosti emisija u okoliš.

Kod projektiranja bilo koje građevine za gospodarenje otpadom isto tako valja uzeti u obzir i primjere najbolje prakse te stanje tehničke spoznaje u trenutku izrade projekta.

Opći tehnički zahtjevi za građevine, postrojenja i opremu (vozila, spremnici i sl.) moraju biti usmjereni i usklađeni s uvjetima za postizanje ciljeva u gospodarenju otpadom.

5.1. POSTOJEĆE GRAĐEVINE I UREĐAJI

Na području općine Gradac trenutno ne postoje građevine niti postrojenja za gospodarenje otpadom.

Koncesionar za javnu uslugu prikupljanja komunalnog otpada prikupljeni otpad s područja općine Gradac odvozi na službeno odlagalište otpada Lovornik kod Ploča, kojim upravlja ista tvrtka.

5.2. PLANIRANE GRAĐEVINE I UREĐAJI

S obzirom na broj stanovnika općine Gradac (3.261 prema zadnjem popisu) i trend opadanja broja stanovnika, na području općine ne planira se izgradnja reciklažnog dvorišta, umjesto čega će Općina za potrebe sakupljanja posebnih vrsta otpada krenuti u postupak nabave mobilnog reciklažnog dvorišta.

Nadalje, na području Općine ne planira se ni izgradnja bilo kakvih drugih građevina niti postrojenja za gospodarenje otpadom, jer će planirani Centar za gospodarenje otpadom, zadovoljiti potrebe stanovnika općine za gospodarenje komunalnim otpadom.

Centar za gospodarenje otpadom Splitsko-dalmatinske županije

CENTAR ZA GOSPODARENJE OTPADOM SPLITSKO-DALMATINSKE ŽUPANIJE planira se na području naselja Kladnjice u općini Lećevecica, na površini od 25 ha. U njemu će se prikupljati, obrađivati i odlagati otpad koji nastaje na području Splitsko-dalmatinske županije.

Centar za gospodarenje otpadom (CGO) je sklop međusobno funkcionalno i/ili tehnološki povezanih građevina i uređaja za obradu komunalnog otpada. Projekt izgradnje CGO uključuje i izgradnju šest pretovarnih stanica (u Splitu, Sinju, Zagvozd, te na otocima Brač, Hvar i Vis). Dio otpada nastao u blizini dopremat će se izravno u CGO, dok će se otpad iz udaljeni(ji)h dijelova Županije transportirati do pretovarnih stanica.

Slika 2: CGO Splitsko-dalmatinske županije

Izvor: Regionalni centar čistog okoliša

Centar za gospodarenje otpadom Splitsko-dalmatinske županije, sa svojim osnovnim dijelovima: postrojenjem za mehaničku obradu ostatka nerazvrstanog, miješanog komunalnog otpada, pogonom za obradu mehanički izdvojenog biorazgradivog otpada iz miješanog komunalnog otpada, pogonom za dozrijevanje kompostu sličnog proizvoda, pogonom za biološku obradu prethodno izdvojenog biorazgradivog otpada, pogonom za dozrijevanje komposta iz prethodno odvojenog biootpada, reciklažnim dvorištem, postrojenjem za obradu građevnog otpada, odlagalištima za obrađeni i neopasni otpad te sustavom za prikupljanje i pročišćavanje otpadnih voda, trebao bi zadovoljiti potrebe obrade i odlaganja otpada Splitsko-dalmatinske županije na ekološki prihvatljiv i ekonomski održiv način u razdoblju od 2020.-2044. g.. Uspostavljeni CGO bi trebao zadovoljavati potrebe oko 10,6% populacije Republike Hrvatske.

Projekt izgradnje CGO provodi županijska komunalna tvrtka REGIONALNI CENTAR ČISTOG OKOLIŠA d.o.o.. Do sada je izrađena slijedeća dokumentacija te su ishođena slijedeća rješenja i dozvole:

- Idejni projekt,
- Rješenje MZOIE o potrebi PUO,
- Elaborat zaštite okoliša,
- Studija o utjecaju na okoliš,
- Seizmičko mikrozoniranje.

Projekt je trenutno u fazi pripreme za ishođenje građevinske dozvole.

Uspostavljanjem ovog CGO za potrebe županije i uključivanjem svih jedinica lokalne samouprave u predviđeni sustav, stvorit će se uvjeti za sanaciju i zatvaranje svih postojećih neusklađenih odlagališta na tom području.

5.3. NEUSKLAĐENA ODLAGALIŠTA I LOKACIJE ONEČIŠĆENE OTPADOM

Na području općine Gradac nema neusklađenih odlagališta otpada, kao niti lokacija onečišćenih otpadom u smislu Plana gospodarenja otpadom RH („crne točke“).

6. Podaci o lokacijama odbačenog otpada i njihovom uklanjanju

U čl. 36. Zakona navedeno je da služba za komunalni red jedinice lokalne samouprave osigurava:

1. sprječavanje odbacivanja otpada na način suprotan Zakonu, slijedećim mjerama:
 - uspostavom sustava za zaprimanje obavijesti o nepropisno odbačenom otpadu,
 - uspostavom sustava evidentiranja lokacija odbačenog otpada,
 - provedbom redovitog godišnjeg nadzora područja jedinice lokalne samouprave radi utvrđivanja postojanja odbačenog otpada, a posebno lokacija na kojima je u prethodne dvije godine evidentirano postojanje odbačenog otpada,
 - drugim mjerama sukladno odluci predstavničkog tijela jedinice lokalne samouprave o mjerama za sprječavanje nepropisnog odbacivanja otpada i mjerama za uklanjanje odbačenog otpada; ova odluka se odmah po donošenju dostavlja Ministarstvu te objavljuje u službenom glasilu i na mrežnim stranicama jedinice lokalne samouprave;
2. uklanjanje otpada odbačenog u okoliš, uključujući i uklanjanje naplavljenog morskog otpada (ako je primjenjivo).

Izvršno tijelo jedinice lokalne samouprave dužno je izvješće o lokacijama i količinama odbačenog otpada, troškovima uklanjanja odbačenog otpada i provedbi mjera podnijeti predstavničkom tijelu te jedinice do 31. ožujka tekuće godine za prethodnu kalendarsku godinu. Predstavničko tijelo jedinice lokalne samouprave dužno je donijeti odluku o provedbi posebnih mjera sprječavanja odbacivanja otpada u odnosu na lokacije na kojima je u više navrata utvrđeno nepropisno odbacivanje otpada.

Služba komunalnog redarstva Općine Gradac trenutno je nadležna za provedbu mjera sprječavanja nepropisnog odbacivanja otpada u okoliš (evidencija lokacija odbačenog otpada, provedba redovitog godišnjeg nadzora područja općine i ostale utvrđene mjere) i za uklanjanje tako odbačenog otpada. Komunalni redari, uz Vlastiti komunalni pogon Općine, često i redovito obilaze područje općine, uz sastavljanje zapisnika i naplatu kazni (ako

se ustanovi počinitelj), sukladno Pravilniku o komunalnom redu. Također, na saniranim lokacijama postavljaju se table o zabrani odlaganja otpada, radi prevencije ponovnog nepropisnog odlaganja. Veliki problem predstavlja veličina područja Općine zbog koje je teško pratiti i pravovremeno spriječiti nesavjesno odlaganje otpada, a koje se često dešava tijekom noćnih sati.

Zadnjih godina sve su češće dojave građana o nepropisno obačenom otpadu što uvelike olakšava posao komunalnim redarima. U Općini Gradac uspostavljen je sustav zaprimanja obavijesti o nepropisno odloženom otpadu na način da su građani obaviješteni odnosno pozvani da lokacije nepropisno odbačenog otpada i/ili osobe koje su nepropisno odložile otpad dojave u Općinu putem e-maila ili putem obrasca na web stranici Općine.

Također, u Općini je uspostavljen i sustav evidentiranja lokacija odbačenog otpada. Na području općine Gradac je zadnjih godina evidentirano 9 lokacija s nepropisno odbačenim otpadom (tablica 6.). Sva su divlja odlagališta kroz 2014. i 2015.g. sanirana od strane Vlastitog komunalnog pogona Općine Gradac. Najveći dio otpada je zbrinut na deponij Lovornik. Trenutno na području Općine nema evidentiranih nesaniranih divljih deponija.

Na području općine Gradac redovito se provode akcije prikupljanja otpada sukladno čl. 40. Zakona. Akcije skupljanja papira se već duži niz godina provode u Osnovnoj školi Gradac. U periodu od 2014. - 2016.g. skupljeno je oko 30 tona papira, a sama činjenica da su učenici OŠ Gradac više puta bili najbolji u Hrvatskoj, govori o osvještenosti stanovnika Općine.

Akciju prikupljanja otpada je moguće pokrenuti uz uvjet da zainteresirana strana ishodi Suglasnost Općine.

Tablica 6. Pregled divljih odlagališta

R. BR.	LOKACIJA DIVLJEG ODLAGALIŠTA	PROCJ. KOLIČINA OTPADA / m ³	VRSTA OTPADA
1.	Strn	120	Građevinski i miješani komunalni
2.	Drvenik - Donja Vala zapadni ulaz uz naselje	300	Građevinski otpad iz iskopa
	Drvenik - Donja Vala u centru naselja	50	Glomazni nemetalni i biootpad
3.	Zaostrog	50	Glomazni, glomazni metalni i miješani komunalni
4.	Kepeč	300	Građevinski i miješani komunalni
5.	Podaca - Visković Vala	35	Građevinski ruševni, glomazni nemetalni i biootpad
6.	Podaca - Ravanje	100	Glomazni, glomazni metalni i biootpad
7.	Podaca - Zvirine	120	Građevinski i miješani komunalni otpad
8.	Gradac - Stinice	60	Građevinski otpad iz iskopa i miješani komunalni
9.	Žrnovica - Gaj	570	Građevinski otpad iz iskopa, glomazni metalni i miješani komunalni

7. Mjere za unaprjeđenje sustava gospodarenja komunalnim otpadom

Općina Gradac je dužna osigurati provedbu mjera gospodarenja otpadom na učinkovit i održiv način, u skladu s pozitivnim propisima Republike Hrvatske.

Za ostvarenje Cilja 1.1. Plana RH (Smanjenje ukupne količine proizvedenog komunalnog otpada za 5% u odnosu na ukupno proizvedenu količinu komunalnog u 2015. g.), Općina će, uz mjeru provedbe izobrazno-informativnih aktivnosti, u suradnji s FZOEU provesti i slijedeću mjeru:

MJERA 1: Kućno kompostiranje

OPIS: Mjera uključuje:

- nabavu i distribuciju kućnih kompostera
- izradu edukacijsko informativnih materijala
- organizaciju promidžbenih aktivnosti i radionica

ROK ZA PROVEDBU: 2020.g.

NOSITELJ: Općina Gradac, Jedinstveni upravni odjel

Za ostvarenje Cilja 1.2. Plana RH (Odvojeno prikupiti 60% komunalnog otpada) u predstojećem planskom razdoblju Općina će, u suradnji s MZOE, nastaviti s aktivnostima na unaprjeđenju već postojećeg sustava odvojenog prikupljanja otpadnog papira, stakla, plastike, metala, biootpada i krupnog (glomaznog) otpada iz komunalnog otpada, prvenstveno kroz razvoj infrastrukture i nabavu opreme, edukaciju i informiranje svih dionika sustava te revizijom sustava naplate javne usluge prikupljanja miješanog i biorazgradivog komunalnog otpada na način da se usluga prikupljanja i obrade naplaćuje po količini predanog otpada, kako je definirano u nastavku:

MJERA 2: Nabava mobilnog reciklažnog dvorišta

OPIS: Mjera uključuje nabavu mobilnog reciklažnog dvorišta za provedbu izobrazno - informativnih aktivnosti za lokalno stanovništvo

ROK ZA PROVEDBU: 2018.g.

NOSITELJ: Općina Gradac, Jedinostveni upravni odjel, u suradnji s Koncesionarom za uslugu odvoza komunalnog otpada

MJERA 3: Uvođenje naplate prikupljanja i obrade miješanog i biorazgradivog komunalnog otpada po količini

OPIS: Mjera uključuje obračun naplate javne usluge prikupljanja miješanog i biorazgradivog komunalnog otpada na način da se korisnika javne usluge potiče na odvajanje otpada, odnosno na smanjenje količine proizvedenog otpada

ROK ZA PROVEDBU: 2018.g.

NOSITELJ: Općina Gradac, Jedinostveni upravni odjel, u suradnji s Koncesionarom za uslugu odvoza komunalnog otpada

U svrhu ostvarenja Cilja 2.6. (Unaprijediti sustav gospodarenja ostalim posebnim kategorijama otpada) iz Plana RH, Općina će, u suradnji s HAOP, provesti slijedeću mjeru:

MJERA 4: Izrada Studije procjene količine otpada koji sadrži azbest po županijama

OPIS: Ova mjera uključuje izradu Studije procjene količine otpada koji sadrži azbest po županijama, a za koji se procjenjuje da će nastati u ovom planskom razdoblju

ROK ZA PROVEDBU: 2019.g.

NOSITELJ: HAOP

U svrhu ostvarivanja Cilja 4. (Sanirati lokacije onečišćene otpadom) Plana RH, Općina Gradac obvezuje se provoditi slijedeće mjere:

MJERA 5: Sanacija lokacija onečišćenih otpadom odbačenim u okoliš

OPIS: Mjera uključuje uklanjanje otpada odbačenog u okoliš, uključujući speleološke objekte te sprječavanje ponovnog odbacivanja otpada na tim lokacijama

ROK ZA PROVEDBU: Kontinuirano

NOSITELJ: Vlastiti komunalni pogon Općine Gradac

Iako trenutno na području općine Gradac ne postoje evidentirane lokacije onečišćene otpadom odbačenim u okoliš, ova mjera će se provoditi kontinuirano.

Sukladno čl. 39. Zakona, jedinica lokalne samouprave dužna je o svom trošku, na odgovarajući način osigurati godišnje provedbu izobrazno - informativnih aktivnosti u vezi gospodarenja otpadom na svojem području, a osobito javne tribine, informativne publikacije o gospodarenju otpadom i objavu specijaliziranih priloga u medijima kao što su televizija i radio. Jedinica lokalne samouprave dužna je u sklopu mrežne stranice uspostaviti i ažurirati stranice s informacijama o gospodarenju otpadom na svojem području. Izvješće o provedbi izobrazno - informativnih aktivnosti sastavni je dio godišnjeg izvješća o provedbi Plana gospodarenja otpadom jedinice lokalne samouprave.

U cilju podizanja svijesti o problemu zaštite okoliša, odnosno o pravilnom gospodarenju otpadom, sa svrhom ostvarenja Cilja 5. (Kontinuirano provoditi izobrazno - informativne aktivnosti) Plana RH, Općina Gradac će, u suradnji s drugim tijelima (MZOE, FZOEU, HAOP, Splitsko-dalmatinskom županijom, civilno društvo) provoditi slijedeću mjeru:

MJERA 6: Provedba aktivnosti predviđenih Programom izobrazno-informativnih aktivnosti o održivom gospodarenju otpadom

OPIS: Mjera uključuje provođenje svih aktivnosti definiranih Programom izobrazno-informativnih aktivnosti o održivom gospodarenju otpadom

ROK ZA PROVEDBU: 2022.g.

NOSITELJ: Općina Gradac, Jedinstveni upravni odjel

Radi ostvarivanja Cilja 7. (Unaprijediti nadzor nad gospodarenjem otpadom) Plana RH, Općina će kontinuirano provoditi mjeru:

MJERA 7: Izobrazba svih sudionika uključenih u nadzor gospodarenja otpadom

OPIS: Mjera uključuje izobrazbu djelatnika službe za komunalno redarstvo JLS, u suradnji s MZOE i Splitsko-dalmatinskom županijom

ROK ZA PROVEDBU: Kontinuirano

NOSITELJ: Općina Gradac, Jedinostveni upravni odjel

8. Popis važnih projekata, organizacijski aspekti, izvori i visina financijskih sredstava za provedbu mjera gospodarenja otpadom

Popis važnih projekata za provedbu ovog Plana i dostizanje ciljeva, s procijenjenim iznosima potrebnih financijskih sredstava za razdoblje od 2018. do 2023.g., dan je u tablici 7..

Tablica 7. Popis važnih projekata

R. BR.	VRSTA PROJEKTA	PROCJENA POTREBNIH FINANCIJSKIH SREDSTAVA / KN
1.	Kućno kompostiranje	40.000,00
2.	Nabava mobilnog reciklažnog dvorišta	120.000,00
3.	Uvođenje naplate prikupljanja i obrade miješanog i biorazgradivog komunalnog otpada po količini	0,00
4.	Sanacija lokacija onečišćenih otpadom	15.000,00 (2.500,00 kn/god.)
5.	Provedba izobrazno-informativnih aktivnosti	60.000,00 (10.000,00 kn/god.)
6.	Izobrazba svih sudionika uključenih u nadzor gospodarenja otpadom	10.000,00
	UKUPNO	245.000,00

Financijska sredstva za provedbu navedenih projekata bit će osigurana iz nekog od sljedećih izvora:

- sredstva FZOEU,
- proračun Općine Gradac.

9. Prilozi